

De huidige situatie: 1840- heden (2013)

Vanaf 1839 tot heden vormen de provincie Zeeland, Noord Brabant en Limburg in het zuiden van het Koninkrijk der Nederlanden de Grens met België. De provinciegrens bij het Land van Cuijk tussen Limburg en Noord-Brabant is tevens de gemeentegrens tussen de gemeente St. Anthonis, Boxmeer en Venray met de zuidelijke aangrenzende dorpen Vredepeel, Merselo, Venray, Geijsteren en de noordelijk gelegen dorpen Oploo, Westerbeek, Overloon, Holthees en Maashees.

Project: "Herstel Grenspalen tussen het Land van Kessel en het Land van Cuijk"

Het plan voor de reconstructie van de historische grenspalen is een initiatief van de Werkgroep Grenspalen tussen het Land van Kessel en het Land van Cuijk. De werkgroep bestaat uit een aantal leden van de Heemkundekringen: De Rips, Vredepeel, Sint Anthonis, Merselo, Vierlingsbeek, Groeningen, Venray en de GeoRooj-cache groep Venray. De realisatie is mede mogelijk gemaakt door de begeleiding van de Stichting Historie Vredepeel die als penvoerder optrad voor de bovengenoemde Werkgroep.

Ontwerp en realisatie: TARS Visuele Presentatie, Sint Anthonis

In 2013 zijn de verdwenen grenspalen als replica herplaatst, is de grens deels weer zichtbaar en herkenbaar gemaakt en zijn de locaties met grenspalen toeristisch toegankelijk en voorzien van informatieborden. De informatieborden geven ter plekke toelichting over de geschiedenis van deze grenslijn vanaf 1200 en de vele machthebbers die aan weerszijden van de grens het voor het zeggen hadden. Bezoek aan deze locaties geeft een goede indruk van de bijzondere ligging van een van Nederlands oudste grenzen die als provincie- maar ook diverse malen als landsgrens gediend heeft. De grens loopt vanaf de Maas tot de Wilbertspuut paal in Geijsteren tot de Vredepaal in de Vredepeel.

Machthebbers van 1200 tot Heden

U bevindt zich op een van de oudst bekende landsgrenzen in het huidige Nederland. Hier liep in 1200 reeds de grens tussen Het Land van Kessel en Het Land van Cuijk. Deze grenslijn heeft gedurende achthonderd jaar de diverse machthebbers aan beide zijden overleefd middels—in grote lijnen—het Middeleeuwse gebeuren—de Spaanse overheersing—de Pruisische- en Franse tijd, vervolgens een Nederlandse—Belgische—en daarna weer een Nederlandse periode. Het is een interessante historische grenslijn die thans door middel van 12 herstelde grenspalen gemarkeerd is en die allemaal een typisch kenmerkende naam hebben.

De vroegere en latere Middeleeuwen 1200-1543

Omstreeks 1200 zijn het de Graven van Kessel en de Graven c.q. de Heren van Cuijk die aan de zuid- respectievelijk de noordzijde de lakens uitdelen. Kessel is vanaf 1279 nauw gelieerd met het Gelderse Graafschap, later Hertogdom en Cuijk heeft deze verbintenis met Het Brabantse Hertogdom. Na 1400 wordt het Land van Cuijk onderdeel van Het Hertogdom Gelre om na tachtig jaar (1480) toch weer bij het Hertogdom Brabant gevoegd te worden.

1543-1648

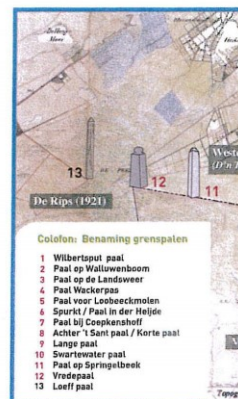
In 1543 –via het Traktaat van Venlo- scheidt het Land van Kessel zich af van de drie Gelderse Nederkwartieren van Nijmegen, Arnhem en Zutphen. (thans ruwweg de provincie Gelderland) en wordt onderdeel van het vierde kwartier, Het Gelders-Spaanse Overkwartier van Roermond. (thans ruwweg het huidige Noord en Midden-Limburg) Het Land van Cuijk komt nu geleidelijk onder invloed van de onafhankelijke Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) is het wisselend frontgebied tussen de Staatsen en de Spanjaarden. In 1568 zijn het de Spanjaarden onder Filips de Tweede die de machthebbers worden. Zij brengen het land van Kessel uiteindelijk geheel onder Spaans bestuur.

De Spaanse overheersing: 1648-1713

Na de Vrede van Münster (1648) komt het Land van Cuijk tot de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en wel tot Staats-Brabant te behoren. Een van de gevolgen is dat het Land van Cuijk protestant wordt (gevolg o.a. schuurkerken en kerken op zolder) en het Land van Kessel (o.a. Venray) dat Katholiek blijft.

De Pruisische Invloed: 1713-1794

Naar aanleiding van een erfenis kwestie – o.a. de Spaanse Successie-oorlog komt Pruisen bij het Verdrag van Utrecht in 1713 in het bezit van het Land van Kessel. Dit Pruisische deel van het Overkwartier van Gelder wordt bijna een eeuw lang vanuit Berlijn geregeerd tot dat de Fransen komen (de Franse Revolutie). In 1716 wordt op Pruisisch bevel van Friedrich Wilhelm bij het Traktaat van Venlo op deze grenslijn de nieuwe Vredepaal geplaatst.

De Franse Overheersing :1794-1815

In de jaren 1794 tot 1814 heeft Napoleon het over de Nederlanden als het ware voor het zeggen. Echter met dien verstande dat de Nederlanden een eigen bestuur behouden en zij als het ware een vazalstaat van Frankrijk worden. Tussen 1806 tot 1810 is Lodewijk Napoleon (broer van Napoleon) Koning van Holland; dit koninkrijk Holland wordt in 1810 bij Frankrijk ingelijfd en grenzen we als het ware aan het Franse keizerrijk.

Het koninkrijk der Nederlanden: 1815-1830

Bij het Congres van Wenen (1815) en de vorming van het Koninkrijk der Nederlanden komt het Land van Cuijk met de andere gevormde gemeenten tot de provincie Noord-Brabant te behoren. Pruisen moet het land van Kessel afstaan en dat wordt bij de nieuwe provincie Limburg gevoegd. De grenzen van het Land van Cuijk met het Land van Kessel vormen sedertdien te samen gemeenten – en provinciegrenzen.

Het Belgische gebeuren: 1830-1839

In 1830 bij de Belgische opstand wordt het zuidelijk deel, Limburg met o.a. het Land van Kessel tot 1839 Belgisch grondgebied. In 1839 wordt het weer een deel van de Nederlanden. Tussen 1830-1839 vormt de grens met het Land van Cuijk bijna tien jaar lang een nationale grens met België.

Hoe te bereiken

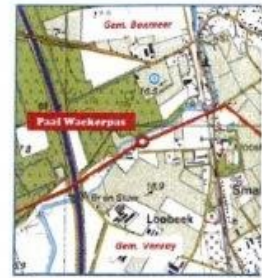
Wilbertspuutpaal (1)

- Gelegen tussen FKP 46 (NOB) en 61 (P&M) komende vanaf Maashees over de Watermolenstraat of Campagne richting FKP 61 via Sint Wilbertsweg rechtsaf en bordjes "Willibrordus kapel" volgen.
- Vanuit Geystere richting FKP 46 over St. Wilbertsweg, voor brug linksaf en bordjes "Willibrordus kapel" volgen.

Paal Wackerpas (4)

- Gelegen in Smakt. Bij WKP infobord bij restaurant "Het Pelgrimshuis" St. Joseflaan de spoorwegovergang oversteken en ca. 300 mtr rechtdoor Pelgrimsweg in (doodlopende weg)
- Vanaf FKP 15 (P&M) richting FKP 56 (NOB) bij restaurant "Het Pelgrimshuis" St. Joseflaan de spoorweg overgang oversteken en ca. 300 mtr rechtdoor Pelgrimsweg in.

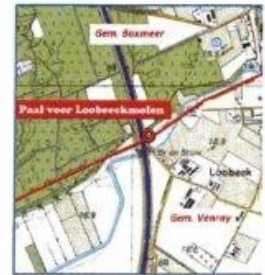
Paal op Walluwenboom (2)

- Via FKP 15 (P&M) en FKP 56 (NOB)
- Vanuit Venray over Maasheeseweg richting Smakt over St. Joseflaan, rechtsaf de "Op de Bus" in slaan richting Maashees op ca. 800 mtr
- Vanuit Maashees via Rieterweg, linksaf Vennenweg in slaan, richting Venray/Smakt op ca. 800 mtr
- Bij het infobord, staat de grenspaal 25 mtr zuid van de weg verwijderd in het land op een knikpunt van de afrastering.

Paal voor Loobeeckmolen (5)

- Via weg Loobeeck en Loobeeckweg of vanaf weg Spurt.
- Gelegen tussen WKP 3 en 8 (Smakt), direct aan A73, nabij brug over de Loobeeck.
- Gelegen aan de molen fiets route (rode / zwarte stickers met pijl)
- Tussen WKP 95 en 96 (LvCZ) bij spoorwegovergang de Loobeeckweg inslaan en volgen.

Paal op de Landsweer (3)

- Vanuit Venray in Smakt via Sint Joseflaan, voor brug rechtsaf de weg "Broek" in op ca. 60 mtr.
- Vanuit Holthees richting Smakt via Sint Joseflaan, over brug, linksaf de weg "Broek" in op ca. 60 mtr.
- Gelegen tussen FKP 15 (P&M) en 56 (NOB)

Spurkt-Paal in der heyde (6)

- Vanuit Venray richting Overloon rechtsaf Houtklef in. Weg blijven volgen. Voor paardenstal linksaf de zandweg blijven volgen richting oosten.
- De grenspaal staat in een "houtwal" en is bij infobord via houten "overstap" via weiland benaderbaar.
- Komende vanuit FKP 50 richting 56 (NOB) onder hoogspanningsdraden na ca. 230 mtr rechtsaf richting zuiden.
- Komende vanuit FKP 56 richting 50 (NOB) ruim 230 mtr voor hoogspanningsdraden op splitsing rechtdoor zandweg volgen richting zuiden.

Mede mogelijk gemaakt door:

Paal bij Coepkenshoff (7)

- Vanuit Laagheidsweg via WKP 84 (Merselo) bij een zandwegsplitsing en een bosweg richting 64 (Merselo)
- Vanuit Overloonsesweg bij WKP 32 (LvCZ) richting westen, de zandweg insteken en blijven volgen richting WKP 24 (LvCZ)

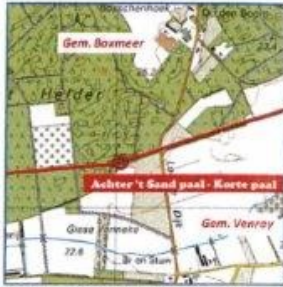
Swartewater paal (10)

- De paal staat naast het fietspad & zandweg bij het afleidingskanaal.
- West van kruising (Kuulenweg/Helderseweg en een Zandweg)
- Nabij FKP 47 (P&M)
- Nabij WKP 21 (LvCZ)
- Nabij WKP 70 (Vredepeel/Merselo)

Achter 't Sant paal- Korte paal (8)

- Via weg "Loonse Dijk". Vanuit Merselo richting Overloon over brug (afleidingskanaal). Direct voor bosrand linksaf ca 180 meter zandwegin, bij bord "Ballonzuilbossen"
- Vanuit Overloon richting Merselo direct voor de bocht in de bosrand, rechtsaf ca 180 meter zandweg in, bij bord "Ballonzuilbossen"
- Gelegen tussen WKP 24 en 32 (LvCZ) en WKP 61 en 64 (Vredepeel/Merselo)

Paal op Springelbeek (11)

- Ter hoogte van Vredepeelweg huisnr: 24 Gem. St.Anthonis
- Gelegen tussen WKP 17 en 20 (Vredepeel) en tussen WKP 12 en 14 (LvCZ)

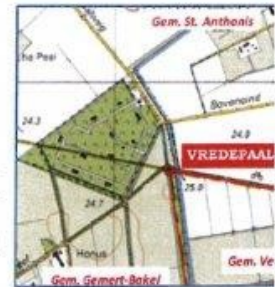
Lange paal (9)

- Aan zandweg, op een verhoging. Nabij bankje (Ballonzuilbossen) PAS OP weg maakt een scherpe bocht rechts naar beneden. Hoogte verschil ± 3 mtr. Omgekeerd ga je omhoog!
- Halverwege WKP 21 en 22 (LvCZ)
- Richting Zuidwest via Heldeneseweg langs het afleidingskanaal.
- Gelegen tussen WKP 60 en 61 (Vredepeel/Merselo)

De Vredepaal (12)

- Vanaf De Rips - Oploo via Peelkanaalweg, voor brug over Defensie-kanaal rechtsaf zandweg in ± 200 mtr (volg bordje Vredepaal).
- Vanaf Vredepeel/Optoo via Boveneind, over brug over Defensie-kanaal, linksaf zandweg in ± 200 mtr (volg bordje Vredepaal).
- gelegen tussen FKP 42 en 42 (ANWB Eindhoven) en op WKP 12 (LvCZ)

De Wandel- en ATB route "Grenzen van Venray" is gemarkeerd met stickers

